

Podwójne standardy

---

22 kwietnia 2007 roku gazeta „Dagens Naeringsliv Magasinet” opublikowała artykuł, który wstrząsnął Norwegią. Dotyczył on łapówek wartych wiele milionów dolarów, które norweski Scancem zapłacił przedstawicielom rządu Ghany*.

Geir Imset i Harald Vanvik, autorzy artykułu, ©cmcdern1/Photogenica
jedni z najbardziej szanowanych dziennikarzy w Norwegii, byli zdania, że proceder trwał co najmniej pięć lat.

Do Norwegii przybyli redaktorzy z Ghany – Asare Otchere-Darko i Kweku Baako, którzy w czasie prowadzonego przez nich własnego dochodzenia, przeprowadzili wywiad z Erikiem Solheimem, ministrem rozwoju międzynarodowego, który podczas rozmowy powiedział: "Jestem zdruzgotany tym, co norweska firma robiła w przeszłości w Ghanie".

Firma Scancem jest przedsiębiorstwem międzynarodowym, właścicielem lokalnej firmy Ghacem, które przez lata zdążyło zapłacić urzędnikom z Ghany ponad 4 miliony dolarów. Miały one pomóc w zdobyciu wiodącej roli w przemyśle cementowym w tym kraju.

W artykule zatytułowanym "Szary cement, czarne pieniądze" wskazuje się byłego prezydenta Rawlinga, jego żonę i współpracownika prezydenta jako osoby, które otrzymały pieniądze od Scancem.

Ghańscy dziennikarze zażądali od ministra wyjaśnień na temat tego, z jakiego powodu możliwa jest aż taka rozbieżność między wizerunkiem Norwegii jako lidera na scenie stosowania standardów etycznych i jej beczynnością wobec korupcyjnych praktyk stosowanych przez międzynarodowe firmy. Minister próbował tłumaczyć, że od 2003 roku, pod rządami premiera Jensa Stoltenberga, antykorupcyjna polityka Norwegii uległa sporej poprawie, a dotyczy to między innymi zlikwidowania ulgi podatkowej, której podlegały podmioty wypłacające łapówki zagranicznym urzędnikom. Asare Otchere-Darko i Kweku Baako sami odpowiedzieli na zadane przez siebie pytanie, określając tę sytuację stosowaniem przez Norwację podwójnych standardów.

Co więcej, dziennikarze przytoczyli fragment orzeczenia sądu w Norwegii. Chcieli udowodnić, że samo rozumienie prawa przez norweski sąd może wprawić w osłupienie.

W uzasadnieniu jednego z wyroków w sprawie cywilnej przeciwko Tor Egil Kjelsaas'owi, byłemu dyrektorowi Scancem w Afryce – w sprawie, w której domagano się zwrotu 4,3 milionów dolarów (25 milionów koron norweskich), które Kjelsaas przywłaszczył z zamiarem przekupienia czołowych polityków afrykańskich, sędzia Trine Standal uznał, iż dwie strony w tej sprawie uzgodniły, że łapówki nie są sprzeczne z prawem norweskim, ghańskim czy nigeryjskim.

Orzeczenie to budziło zdumienie, ponieważ prawo karne zarówno w Ghanie, jak i w Nigerii już od lat 60. ubiegłego wieku miało jasne uregulowania antykorupcyjne.

Sami politycy w Ghanie wydawali się być nieświadomi zachowań korupcyjnych i jawnie przyznawali, że takowe miały miejsce. Obeng, pytany o to w jaki sposób zdobył miliony dolarów, szczerze wyznał: "Przekazywałem im informacje o wyznaczonych ogólnych warunkach przetargów i informowałem ich o zmianach politycznych związanych z rządem". (Ghanaweb.com 22 lipca 2007).

W Stanach Zjednoczonych przekazywanie informacji w taki sposób, w jaki zrobił to Obeng ma swój termin prawny – "Insider trading", który z założenia powoduje nierówność w dostępie np. do zamówień publicznych. Takie praktyki są karane wysokim odszkodowaniem, mogą nieść za sobą również wyroki długoletniego więzienia.

W Polsce handlowanie poufnymi informacjami jest również przestępstwem. Informacja poufna to precyzyjna informacja dotycząca spółki giełdowej, która nie została jeszcze przekazana do publicznej wiadomości. Jest wykorzystana przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych i w istotny sposób wpływa np. na cenę akcji.

Przekupienie urzędników w Ghanie spowodowało przejęcie 75 procent akcji spółek cementowych w tym kraju przez firmę, której siedziba mieści się w Norwegii. Ciężar nielegalnych transakcji mieszkańcy Ghany ponosili bardzo długo, ponieważ nieetyczne

praktyki spowodowały kolosalny wzrost cen cementu w tym kraju.

* rząd Ghany był wówczas zdominowany przez Krajowy Kongres Demokratyczny

Źródła: thestatesmanonline.com, theghanaijournal.com, ghanaweb.net, Money.pl

Opublikowano w dniu 22.04.2020 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA